

Förskolepedagogik 3, Estetiska lärprocesser, skapande och lärande.

12 hp, kurskod: 970G43

STUDIEHANDLEDNING VT 2020

Innehåll

Förord	2
Kursmål	2
Kursinnehåll	2
Provkoder – examinerande moment.....	2
Medverkande lärare	3
Kursens upplägg och arbetsformer.....	3
Introduktioner och föreläsningar	4
Verkstäder – OBL1, 0hp	5
Grupparbete	5
Examinerande moment.....	6
Muntlig gruppredovisning – MRE1, 2hp	6
Examinerande seminarier – SEM1, 3hp.....	6
Portfolio – POR1, 7hp.....	7
Kurslitteratur	9
Obligatorisk litteratur	9
Styrdokument	10
Obligatorisk media	10
Referenslitteratur	10
Kursutvärdering.....	11
Plagiering och upphovsrätt.....	11

Förord

Välkomna till kursen Förskolepedagogik, estetiska lärprocesser, skapande och lärande, 970G43 (FP3). Kursen syftar till att utveckla kunskaper och färdigheter för att bli en inspirerande och estetiskt medveten förskolepedagog med många användbara verktyg i bagaget. Ni kommer att få arbeta med musik, drama, bild, rörelse och digitala media i olika arbetsformer såsom verkstäder, föreläsningar, grupparbete, seminarium, samt muntlig och skriftlig redovisning. Vi som arbetar i kursen hoppas att den ska bli givande och utvecklande för alla studerande.

Kursmål

Efter avslutad kurs skall den studerande kunna:

- redogöra för centrala begrepp och teoretiska perspektiv inom området estetiska lärprocesser
- redogöra för kunskap rörande barns lärande genom estetiska lärprocesser
- diskutera hur förskolan med estetiska lärprocesser kan stimulera barns lärande
- använda verktyg och material inom estetiska praktiker
- använda estetiska lärprocesser som redskap för barns lärande och utveckling i förskolan
- diskutera estetiska lärprocesser som redskap för lärande och utveckling under beaktande av olika faktorer såsom ålder, etnicitet, genus och klass

Kursinnehåll

Kursen innehåller teoretiska och praktiska moment med fokus på estetiska lärprocesser och barns aktiva skapande. I kursen behandlas hur barn lär, interagerar, experimenterar och utvecklas i och genom olika estetiska praktiker. Olika teoretiska perspektiv på skapande i pedagogiska kontexter tas upp. Centralt är utforskande arbete inom olika estetiska praktiker i relation till barns lärande och utveckling. De uttryck som används i estetiska lärprocesser relateras till forskning inom fältet. Olika faktorer som kan påverka förutsättningarna för barns lärande (såsom ålder, etnicitet, genus och klass) belyses i förhållande till det skapande arbetet.

Provkoder – examinerande moment

- POR1 portfolio	U-VG	7hp
- SEM1 examinerande seminarier	U-G	3hp
- MRE1 muntlig gruppredovisning	U-G	2hp
- OBL1 verkstäder	D	0hp

Datum för examination framgår under resp. examinerande moment nedan.

Medverkande lärare

Katarina Elfström Pettersson, kursansvarig, katarina.elfstrom.pettersson@liu.se

Simon Östling, musik, biträdande kursansvarig, simon.ostling@liu.se

Björn Sunnerstam, musik, bjorn.sunnerstam@liu.se

Linda Kernell, drama, linda.kernell@liu.se

Birgitte Sturehed, bild, birgitte.sturehed@liu.se

Tove Johansson, rörelse, tove.johansson@liu.se

Thomas Dahl, thomas.dahl@liu.se

Lars Björklund, lars.bjorklund@liu.se

Kursmentor

Britt Westanmo, Norrköping, britt.westanmo@liu.se

Marielle Heidling, Norrköping, marielle.heidling@liu.se

Anna Sandh, Norrköping, Norrköping, anna.sandh@liu.se

Marie Hultqvist, Vimmerby/Hultsfred, marie.hultqvist@liu.se

Åsa Schön, Västervik, asa.schon@liu.se

Ytterligare föreläsare presenteras nedan, under "Introduktioner och föreläsningar".

Kursens upplägg och arbetsformer

Undervisningen sker genom föreläsningar, verkstäder, seminarier, grupparbete och självständiga studier. För att tillgodogöra dig kursens innehåll behöver du ta del av samtliga moment. För att få betyg på kursen krävs närvaro vid verkstäder, seminarier och redovisning. Kurskommunikationen sker via Lisam, där finns kursplan, schema och andra viktiga dokument samt löpande information om kursen. Lisam används vid inlämning av examinerande moment: läsloggar (SEM1) och portfolio (POR1). Lisam är också en viktig plattform för att ställa generella frågor om kursen. Ev. schemaförändringar publiceras i Time Edit.

Kursen börjar vecka 14 med en kursintroduktion. Därefter följer en period med föreläsningar, seminarier, grupparbete och verkstäder t.o.m. vecka 18 (se flödesschemat på Lisam och schemat i TimeEdit).

Under vecka 19 - 20 kommer den andra VFU-perioden i kursen 970G37. FP3-kursen 970G43 och VFU-kursen 970G37 har vissa kopplingar men är formellt sett två separata kurser med olika kursplaner, studiehandledningar, Lisam-rum och kurshemsidor. Eftersom kurserna pågår parallellt under denna period är det viktigt att fortlöpande se till att hålla sig uppdaterad om den information som läggs ut i **båda** kursrummen.

Kursen 970G43 fortsätter under vecka 21 – 23 med föreläsning, seminarium, grupparbete och redovisning. Vecka 22-23 kommer det att finnas möjlighet att ta igen verkstäder, seminarier och redovisning. Mer information om igentagningar finns under resp. moment samt ges under kursens gång via Lisam.

Introduktioner och föreläsningar

Introduktioner

Kursintroduktion med Katarina Elfström Pettersson. Vid introduktionen ges en översikt över kursen, information om dess olika moment och möjlighet att ställa frågor. Studiehandledningen är utgångspunkten för genomgången. Läs den innan introduktionen och ta gärna med den i digital form eller som utskrift.

Introduktion av grupparbete och portfolio med Katarina EP. Under första delen av introduktionen ges information om hur du arbetar med portfolion. Den andra delen av introduktionen introducerar grupparbetet.

VFU-introduktion. Den andra delen av VFU-kursen introduceras av Katarina EP, och kursmentorerna. Mer information om VFU-kursen finns på Lisamsidan och i studiehandledningen för VFU-kursen, 970G37.

Föreläsningar

Inom kursen erbjuds föreläsningar som presenterar olika perspektiv på kursens tema: estetiska lärprocesser, skapande och lärande i förskolan. Datum, tider och salar för respektive föreläsning finns i TimeEdit.

Föreläsningarna bidrar till att hjälpa den studerande att uppfylla kursens första och andra mål:

- *redogöra för centrala begrepp och teoretiska perspektiv inom området estetiska lärprocesser*
- *redogöra för kunskap rörande barns lärande genom estetiska lärprocesser*

Föreläsning om bildskapande i förskolan med Katarina Elfström Pettersson, IBL.

Föreläsning om estetiska lärprocesser med Linda Kernell, IBL.

Föreläsning om drama med Linda Kernell, IBL.

Föreläsning om användning av bildskapande i undervisning med Johanna Andersson, IBL.

Föreläsning om musik i förskolan med Pernilla Lagerlöf, IPKL, Göteborgs universitet.

Föreläsning om förskolans miljö och återbruk med Johanna Persson, Utbildningskontoret FOU, Norrköpings kommun.

Verkstäder – OBL1, Ohp

I kursen ges två verkstäder vardera i bild, drama, musik och rörelse samt en verkstad i digitala media under veckorna 14-18, dvs sammanlagt 9 verkstäder. Syftet med verkstäderna är att ge grundläggande praktisk kunskap inom olika estetiska praktiker. Deltagande i verkstäderna är obligatoriskt. Om du inte har möjlighet att delta i din egen klass kan du kontakta läraren för att delta i en annan klass. Tid och datum för de olika verkstäderna framgår av schemat. För dig som har missat något eller några tillfällen anordnas i v. 23 **igentagningstillfällen** för resp. område. Anmälan till igentagningarna sker via Lisam. Mer information ges på Lisam under kursens gång. För omdömet D (deltagit) krävs deltagande i den digitala verkstaden samt i minst 7 av övriga verkstäder.

Verkstäderna i kursen ska främst hjälpa dig att uppfylla kursens fjärde och femte mål:

- *använda verktyg och material inom estetiska praktiker*
- *använda estetiska lärprocesser som redskap för barns lärande och utveckling i förskolan.*

Inför resp. verkstad ska du förbereda dig, mer information om det ges via Lisam.

Grupparbete

I kursen är klasserna indelade i arbetsgrupper som ska genomföra ett gemensamt grupparbete om att undervisa i förskolan i och genom med estetiska lärprocesser. Grupparbetet löper genom hela kursen och ska genomföras när arbetsgruppen inte är schemalagd i verkstäder eller andra kursmoment. Ni ansvarar själva för att hitta tider och platser för att arbeta tillsammans. Arbetsgruppen bör under kursens första vecka träffas för att skriva ett gruppkontrakt. Använd gärna det underlag för gruppkontrakt som finns under kursdokument på Lisam.

Syftet med grupparbetet är att bidra till förståelse för hur verktyg och material inom estetiska praktiker kan användas i förskolan och hur estetiska lärprocesser kan användas som redskap för barns lärande och utveckling i den kommande yrkesrollen. Under grupparbetet ska ni reflektera över de erfarenheter ni får i **verkstäderna** och **under VFU'n** samt vid läsning av **kurslitteraturen**.

Grupparbetet leder fram till en **examinerande muntlig gruppredovisning MRE1** (se nedan). Utförlig information om arbetsgången för grupparbetet ges via Lisam.

Examinerande moment

Kursen examineras i grupp genom en muntlig gruppredovisning MRE1 och individuellt genom en examinerande seminarieriserie SEM1 och en portfolio POR1.

Muntlig gruppredovisning – MRE1, 2hp

Vid kursens avslutande del, efter VFU-perioden, ska arbetsgrupperna genomföra en *gestaltande* redovisning av grupparbetet, där olika estetiska praktiker ska blandas till en helhet. Redovisningen handlar om att, genom att blanda olika estetiska uttrycksformer, på något sätt gestalta hur estetiska praktiker kan användas som redskap för barns lärande och utveckling i förskolan.

Gruppredovisningen examinerar kursen mål:

- *använda verktyg och material inom estetiska praktiker*
- *använda estetiska lärprocesser som redskap för barns lärande och utveckling i förskolan*

Framförandet är schemalagt i dramasalen (för studenter på Campus Norrköping) och ska ta minst 15 minuter i anspråk. Övriga i seminariegruppen är deltagare/publik. För denna examinerande uppgift ska var och en av gruppmedlemmarna delta aktivt i förberedelserna och vid framförandet.

Utförlig information om genomförandet av redovisningen ges via Lisam.

Bedömningsgrunder MRE1:

För betyget **Godkänd** krävs

- ✓ att var och en deltar aktivt i gruppens arbete och under redovisningen
- ✓ att var och en deltar under hela redovisningsseminariet
- ✓ att gruppen visar att de kan använda verktyg och material inom olika estetiska praktiker
- ✓ att gruppen gestaltar hur estetiska lärprocesser kan användas för barns lärande i förskolan
- ✓ att gruppen initierar och leder en kort diskussion med övriga deltagare

Igentagning av den muntliga redovisningen görs vid ett igentagningsseminarium (se TimeEdit). Tidpunkt för ytterligare tillfälle att ta igen momentet ges via Lisam.

Examinerande seminarieriserie – SEM1, 3hp

Den examinerande seminarieriseringen utgörs av tre obligatoriska litteraturseminarier. Inför litteraturseminarierna ska varje student skriva en läslogg. En läslogg kan sägas handla om vilka tankar som texten har väckt i samband med läsningen, vad du vill återvända till, vad du behöver fundera över eller vad du vill diskutera eller samtala om. Läsloggarna ska lämnas in

via Lisam **senast två dagar innan** resp. seminarium och ska tas med till seminariet för att utgå från vid diskussionen. Under beskrivningen på Lisam av varje litteraturseminarium (SEM1) framgår det vad som ska läsas inför varje litteraturseminarium och hur de olika läsloggarna ska skrivas. Varje läslogg ska omfatta minst en halv sida och max en och en halv sida. På läsloggen ska du ange namn, grupp, LiU-id, kurs och seminariebenämning.

Seminarieserien examinerar kursens mål:

- *diskutera hur förskolan med estetiska lärprocesser kan stimulera barns lärande*
- *diskutera estetiska lärprocesser som redskap för lärande och utveckling under beaktande av olika faktorer såsom ålder, etnicitet, genus och klass*

Bedömningsgrunder SEM1:

För betyget **Godkänd** krävs

- ✓ att den studerande lämnar in en läslogg som följer beskrivningarna för varje seminarium, en för var och en av seminarium 1, 2 och 3
- ✓ att den studerande deltar aktivt i samtliga seminarier

Då seminarierna är examinerande förväntas du ta igen missade seminarier. **Igentagning** av momentet sker vid ett igentagningsseminarium (se TimeEdit). För ytterligare tillfällen ges information via Lisam.

Portfolio – POR1, 7hp

Portfolion skrivs i tre delar under kursens gång. Delarna sammanfogas till en helhet (ett dokument) som lämnas in. Utförlig information om hur portfolion och dess olika delar ska utformas ges via Lisam samt vid ett introduktionstillfälle. Använd rubrikerna nedan:

- Del 1 skrivs vecka 15-17. Rubrik: **Centrala begrepp och teoretiska perspektiv**
- Del 2 skrivs vecka 17-18. Rubrik: **Barns lärande genom estetiska lärprocesser**
- Del 3 skrivs vecka 21-22. Rubrik: **Egna reflektioner**
- Sammanställ portfolion vecka 23 och lämna in.

Portfolion examinerar kursens mål:

- *redogöra för centrala begrepp och teoretiska perspektiv inom området estetiska lärprocesser*
- *redogöra för kunskap rörande barns lärande genom estetiska lärprocesser*
- *använda estetiska lärprocesser som redskap för barns lärande och utveckling i förskolan*

De tre delarna ska sammanfogas i ett och samma dokument (du ska inte lämna in tre olika). Ovanstående rubriker ska användas, men använd också underrubriker för att skapa en tydlig struktur. Texten ska i sin helhet omfatta ca 3000-3500 ord. Litteraturlistan ska skrivas enligt APA-manualen.

Portfolion introduceras under kursens första vecka. Portfolion lämnas in under inlämningar på Lisam senast den **5 juni kl. 17:00**.

Bedömningskriterier för portfolio (POR2)

Godkänd

För betyget godkänd (G) ska följande kriterier uppfyllas:

- ✓ Den studerande redogör översiktligt för centrala begrepp och teoretiska perspektiv inom området estetiska lärprocesser.
- ✓ Den studerande redogör översiktligt för kunskap rörande barns lärande genom estetiska lärprocesser.
- ✓ I redogörelserna ovan presenteras minst tre olika estetiska uttrycksformer.
- ✓ Den studerande redogör översiktligt för hur estetiska lärprocesser kan användas som redskap för barns lärande och utveckling.
- ✓ Den studerande skriver en text med angiven utformning och omfattning, god språklig standard och använder godkänd referensteknik.

Väl godkänd

För att den studerande ska erhålla betyget väl godkänd (VG) måste samma krav som för godkänd uppfyllas. Därutöver krävs att ovanstående redogörelser görs på ett systematiskt och fördjupat sätt.

Underkänd

Att inte uppfylla kriterierna för ”godkänd” innebär att man blir underkänd (U). Olika typer av fusk, exempelvis plagiat leder också till betyget ”underkänd”. En bedömningsmall publiceras på Lisam.

Återkoppling och respons i form av besked om uppgiften är godkänd, väl godkänd eller underkänd ger ansvarig lärare via LISAM inom 15 arbetsdagar efter inlämningstiden.

Omexamination

- Första omexaminationstillfället är fredag vecka 35, kl.17.00.
- Andra omexaminationstillfället är fredag vecka 42, kl 17.00.
- Därefter examineras uppgiften nästa gång kursen ges.

Kurslitteratur

Kurslitteraturen bidrar till att hjälpa den studerande uppfylla kursens samtliga mål. I kursen examineras den obligatoriska litteraturen, referenslitteraturen kan användas för fördjupning inom olika områden. Styrdokument och obligatorisk media används vid verkstäder och seminarier.

Obligatorisk litteratur

- Eidevald, Christian & Engdahl, Ingrid. (2018). *Utbildning och undervisning i förskolan. Omsorgsfullt och lekfullt stöd för lärande och utveckling*. Stockholm: Liber.
- Ericsson, Ingegerd. (2005). *Rör dig – lär dig. Motorik och inläring*. Stockholm: Sisu idrottsböcker. **(pdf på Lisam)**
- Ericsson, Ingegerd. (2018). *Betydelsen av fysisk aktivitet och motorisk kompetens för lärande*. Publicerad på idrottsforum.org 2018-02-16. <https://idrottsforum.org/ericsson180216/> **(pdf på Lisam)**
- Grindberg, Tora & Jagtøien, Greta Langlo. (2000). *Barn i rörelse - Fysisk aktivitet och lek i förskola och skola*. Lund: Studentlitteratur. **(pdf på Lisam)**
- Hammar, Lena & Johansson, Inger. (2008). *Visst kan ALLA vara med! – i idrott, lek och spel*. Örebro: Varsam AB. **(pdf på Lisam)**
- Heggstad, Kari Mjaaland. (2014). *7 vägar till drama: grundbok i dramapedagogik för förskollärare och lärare*. Lund: Studentlitteratur.
- Holmberg, Ylva & Vallberg Roth, Ann Christine. (2018). Flerstämmig musikundervisning i förskola. *BARN*, 36(3-4), 79-94.
- Klerfelt, Anna & Qvarsell, Birgitta. (2012). *Kultur, estetik och barns rätt i pedagogiken*. Malmö: Gleerups.
- Kyrk Seger m.fl. (2020). *Digitalt meningsskapande i förskolan*. Stockholm: Lärarförlaget
- Lagerlöf, Pernilla & Wallerstedt, Cecilia. (2018). 'I don't even dare to do it': problematising the image of the competent and musical child. *Music Education Research*, 1-3
- Lagerlöf, Pernilla & Wallerstedt, Cecilia. (2018). Förskollärares perspektiv på musikundervisningens utmaningar för de yngsta barnen i förskolan. *BARN*, 36(3-4), 59-78.
- Lindh, Yvonne. (2017). Barn och konst – samtal, kommunikation och demokrati. *Nordisk Barnehägeforskning*, 15(2), 1-18.
- Löfstedt, Ulla. (2004). *Barns bildskapande. Teoretiska perspektiv och didaktiska konsekvenser*. Jönköping: Jönköping University press. **(även 2011, utgiven av Nomen)**
- Osnes, Heid, Skaug, Hilde Nancy & Kaarby, Karen Marie Eid. (2010). *Kropp, rörelse och hälsa i förskolan*. Lund: Studentlitteratur.
- Pramling Samuelsson, Ingrid, Asplund Carlsson, Maj, Pramling, Niklas & Wallerstedt Cecilia. (2015). *Konsten att lära barn estetik*. Stockholm: Norstedts akademiska förlag.
- Riddarsporre, Bim & Söderman, Johan (red). (2012). *Musikvetenskap för förskolan*. Stockholm: Natur och Kultur.
- Skåreus, Eva. (red.) (2018). *Estetiska ämnen och genus*. Malmö: Gleerups.

Änggård, Eva. (2006). *Barn skapar bilder i förskolan*. Lund: Studentlitteratur.

Styrdokument

Skolverket. (2019). *Läroplan för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet 2011* (rev 2019). Stockholm: Skolverket.

Skolverket. (2018). *Läroplan för förskolan, Lpfö18*. Stockholm: Skolverket.

UNICEF (2009). *Barnkonventionen: FN:s konvention om barnets rättigheter*. Stockholm: UNICEF.

Obligatorisk media

Høgskolen i Bergen (2015). *Barns motoriske utvikling, 1-6 år*. Tillgänglig via:

https://www.youtube.com/watch?v=CLSHiS5e_Fk

Skolverket. (2019). *Intervju med Ruhi Tyson: Bildning genom lek och skapande i förskoleklass*. Tillgänglig via: https://soundcloud.com/skolverket/bildning-genom-lek-och-skapande-i-forskoleklass-med-ruhi-tyson?fbclid=IwAR3JvrpdBOLS5yy0IXWScv080ISz-W5GJwitZ6uC_NNROBFepXumevxbwXI

Referenslitteratur

Andréason, Karin & Bårgaskörd, Gustav (2016). *Medveten motorisk träning*. Stockholm: Natur och kultur.

Bendroth Karlsson, Marie. (1998). *Bildskapande i förskola och skola*. Lund: Studentlitteratur.

Bendroth Karlsson, Marie. (2017). *Barns möte med konst*. Lund: Studentlitteratur.

Burman, Anders. (red.). *Konst och lärande – Essäer om estetiska lärprocesser*. Södertörn: Södertörn studies in higher education. <http://www.diva-portal.org/smash/get/diva2:718031/FULLTEXT01.pdf>

Forsberg-Ahlcrona, Mirella. (2016). *Kreativitet i förskolan*. Lund: Studentlitteratur.

Furness, Karin. (2017). *Formulera: bild och projekt i förskolan*. Stockholm: Liber.

Hofvander Trulsson, Ylva. & Houmann, Anna. (red.) (2015). *Musik och lärande i barnets värld*. Lund: Studentlitteratur.

Holmgren-Lind, Lotta. (2007). *Pedagogiskt drama – i skärningspunkten mellan teaterkonst och estetisk praktik*. Linköping: Linköpings universitet.

Pramling, Niklas och Pramling Samuelsson, Ingrid. (2010). *Glittrig diamant dansar. Små barn och språkdidaktik*. Stockholm: Norstedts.

Sjöstedt Edholm, Elisabet & Wigert, Anne. (2005). *Att känna rörelse – en danspedagogisk metod*. Stockholm: Carlssons förlag.

Änggård, Eva. (2007). *Bildskapande en del av förskolebarns kamratkulturer*. Linköping: Linköpings universitet. <https://www.diva-portal.org/smash/get/diva2:20796/FULLTEXT01.pdf>

Kursutvärdering

Utvärdering av kursen 970G43 sker efter dess slut via det elektroniska kursutvärderingssystemet Evaluate. Den studerande får då automatiskt en påminnelse om detta. För att kunna utveckla kursen och göra den bättre, ombeds alla studerande att fylla i denna för de ansvariga så viktiga enkät.

Plagiering och upphovsrätt

Vid skrivande av akademisk text är det viktigt att förstå vad plagiering och upphovsrätt innebär. Plagiering handlar om att använda andras verk som exempelvis texter, teorier, bilder, figurer och diagram, utan att referera till källan. Till plagiering räknas också att delvis skriva om andras text utan att ange källa. Upphovsrätten reglerar på vilket sätt andras arbeten får lov att användas. Läs mer om upphovsrätt här: <http://www.ep.liu.se/copyright/index.sv.asp>. Att återanvända egna texter som är inlämnade eller publicerade kallas självplagiering. Även egna texter ska refereras på samma sätt som andras.

Plagiering undviks genom att texten skrivs med egna ord. Att referera och citera andra är viktigt i vetenskapliga texter, men det måste tydligt framgå vilka källor som använts. Direkta citat ska dessutom omges med citattecken och följas av sidangivelse.

För att kontrollera om inlämnade texter innehåller plagiat används databasen Urkund. Urkund kan inte svara på om en text är plagierad eller inte, men visar på delar av texten som bör kontrolleras för att kunna avgöra om det rör sig om plagiat.

Plagiering är allvarligt. Vid misstanke om försök till plagiering ska läraren anmäla detta till LiU:s disciplinnämnd. Disciplinnämnden undersöker anmälan och tar beslut om eventuell påföljd. En varning eller avstängning från undervisning och examination under en viss tid kan bli följden. En avstängd student får inte delta vid föreläsningar, laborationer, seminarier, examinationer, handledning, inlämningsuppgifter samt får heller inte tillgång till LiU:s datasalar. Avstängningen kan också påverka utbetalning av studiemedel.

På universitetsbibliotekets sida kan du lära dig mer om vad som gäller kring plagiering och upphovsrätt och du kan dessutom göra övningar för att testa förståelsen:

<https://liu.se/artikel/plagiering-upphovsratt>

Lycka till!